

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. balandžio 16 d. Nr. 21RE3-138 (AG3-84/24-2026)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), Vaidos Jokubauskaitės, Danutės Kulikauskienės ir Ramintos Ramanauskienės, sekretoriaujant Ingridai Mačiulienei, dalyvaujant pareiškėjai „Asmuo X“, atsakovės atstovei D. A.,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos „Asmuo X“ skundą atsakovei Nacionalinei žemės tarnybai prie Aplinkos ministerijos dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja „Asmuo X“ (toliau – ir pareiškėja) 2026 m. kovo 16 d. Komisijai pateiktu skundu „Dėl teritorinio valstybinio administravimo subjekto veiksmų (neveikimo) teisėtumo“ (toliau – skundas) prašo panaikinti Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – atsakovė arba NŽT) 2026 m. kovo 2 d. raštą Nr. 1SDds-19760-(15.5.48 Mr.) „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – Raštas) ir įpareigoti NŽT organizuoti žemės sklypo dalies, esančios Šiauliuose, (duomenys neskelbtini) (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), kadastro Nr. (duomenys neskelbtini) Šiaulių m. k. v.), teisiškai įregistruotos L. V. vardu (toliau – ir Sklypas), pardavimą aukciono būdu.

Skunde pareiškėja aptaria faktines aplinkybes, be kita ko, nurodydama, kad 2004 m. birželio 6 d. mirus jos mamai, ji ir jos sesuo L. V. paveldėjo po ½ komercinės paskirties žemės sklypo, esančio Šiauliuose, (duomenys neskelbtini) (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), kadastro Nr. (duomenys neskelbtini) Šiaulių m. k. v.). Pasak pareiškėjos, 2019 m. balandžio 6 d., mirus L. V., jos palikimą priėmė jos sūnus S. V., kuris yra Rusijos Federacijos pilietis, todėl 2019 m. rugsėjo 3 d. išduotame Paveldėjimo teisės pagal įstatymą liudijime Nr. (duomenys neskelbtini) (*pareiškėja klaidingai nurodo ne liudijimo, kurio notarinis Nr. (duomenys neskelbtini), tačiau paveldėjimo bylos numerį*) (toliau – Paveldėjimo liudijimas) buvo nurodyta, kad S. V. paveldi ne nuosavybės teisę į ½ dalį žemės Sklypo, o piniginę kompensaciją už parduotą žemės Sklypo dalį. Paveldėjęs motinos turtą, S. V. išvyko į Rusijos Federaciją, jokių veiksmų Sklypo atžvilgiu nesiėmė, o nuo 2019 metų su juo susisiekti nepavyksta. Kadangi Sklypo nuosavybės teisė ir šiuo metu įregistruota dviejų savininkų vardu, iš kurių vienas (L. V.) yra miręs, pareiškėja kreipėsi į teismą. Pareiškėja teigia, kad įsiteisėjęs Šiaulių apylinkės teismo 2023 m. balandžio 12 d. sprendimas už akių, kuriuo jai suteikta teisė už atsakovą S. V. jo vardu ir lėšomis užbaigti paveldėjimo procedūrą pagal Šiaulių miesto 4-ajame notarų biure pradėtą paveldėjimo bylą dėl paveldėjimo teisės liudijimo išdavimo į mirusiosios L. V. palikimą, suteikia teisę reikalauti organizuoti žemės Sklypo dalies aukcioną, todėl ji kreipėsi į NŽT Šiaulių apygardos žemės tvarkymo ir administravimo skyrių, prašydama organizuoti Sklypo dalies pardavimą aukciono būdu. Tačiau skundžiamu Raštu atsakovė atsisakė organizuoti Sklypo dalies pardavimą aukciono būdu. Pareiškėja laiko Rašte išdėstytus argumentus nepagrįstais.

Pareiškėja nurodo, kad susidarė situacija, kai ji, būdama Sklypo bendraturte, negali disponuoti savo nuosavybe, nes nėra kito Sklypo bendraturčio, kuriam galėtų pareikšti ieškinį teisme dėl Sklypo atidalinimo iš bendrosios dalinės nuosavybės. Pažymi, kad ji taip pat negali ir parduoti jai priklausančios Sklypo dalies, nes pirmumo teisę pirkti turi kitas bendraturtis (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.79 straipsnis).

Pareiškėja mano, kad viešojo administravimo subjektas nepagrįstai atsisakė nagrinėti jos prašymą, motyvuodamas tuo, kad ji neturi teisės kreiptis „dėl kito asmens paveldėjimo“, nes laiko, jog tokia teisė jai buvo nustatyta Šiaulių apylinkės teismo 2023 m. balandžio 12 d. sprendimu.

Pasak pareiškėjos, konkrečiu atveju turėtų būti ginamas ir viešasis interesas, nes pagal Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 3 straipsnio 1 dalį visa Lietuvos Respublikos teritorijoje esanti privati, valstybinė ir savivaldybių žemė sudaro Lietuvos Respublikos žemės fondą, todėl negalima situacija, kai beveik 7 metus dalis žemės Sklypo neturi savininko. Kartu pažymi, kad ji moka žemės mokesčius už jai priklausančią Sklypo dalį, tačiau už L. V. vardu įregistruotą Sklypo dalį mokesčiai galimai nėra mokami, taip darant žalą valstybei. Mano, NŽT turėtų ginti šį viešąjį interesą.

Atsakovė atsiliepiamu nesutinka su pareiškėjos skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime atsakovė pabrėžia, kad pareiškėja neturi palikėjos L. V. palikimą priėmusio asmens (S. V.) suteiktų įgaliojimų ar įsiteisėjusio teismo sprendimo, suteikiančio teisę jai už savo nuožiūra pasirinktą pradinę kainą reikalauti organizuoti Sklypo dalies pardavimą aukciono būdu ir gauti į savo sąskaitą pinigų.

Atsakovė pažymi, jog Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK) 5.75 straipsnyje nustatyta, kad jeigu žemę paveldi įpėdinis, kuris pagal Lietuvos Respublikos įstatymus negali turėti nuosavybės teisės į žemę, jis įgyja teisę tik į pinigų sumą, gautą pardavus paveldėtą žemę. Žemę pagal įpėdinio pateiktą paveldėjimo teisės liudijimą parduodama Vyriausybės nustatyta tvarka įpėdinio nurodytam pirkėjui arba aukcione. Gauta suma išmokama įpėdiniui, atskaičius pardavimo arba aukciono organizavimo išlaidas. Nurodo, kad tokių žemės sklypų ar jų dalių pardavimą aukciono būdu ar be aukciono reglamentuoja Žemės sklypų, kuriuos paveldėjo įpėdiniai, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus negalintys turėti nuosavybės teisių į žemę, pardavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 475 „Dėl žemės sklypų, kuriuos paveldėjo įpėdiniai, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus negalintys turėti nuosavybės teisių į žemę, pardavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – ir Taisyklės). Tačiau minėtos Taisyklės nesuteikia teisės NŽT parduoti žemę be privačios žemės savininko įpėdinio prašymo, nesant nurodytos pradinės kainos, nesilaikant Taisyklėse nustatytos tokių žemės sklypų (ar jų dalių) pardavimo tvarkos.

Primena, kad pareiškėja 2026 m. sausio 28 d. kreipėsi į atsakovę ir prašė organizuoti žemės Sklypo dalies, registruotos mirusios L. V. vardu, pardavimą aukciono būdu (toliau – ir Prašymas), tačiau NŽT skundžiamu Raštu atsisakė tenkinti Prašymą, nes buvo nustatyta, jog pareiškėja neturi S. V. įgaliojimo veikti jo vardu, teikti prašymą NŽT dėl žemės Sklypo dalies pardavimo aukciono būdu (ar be aukciono), nustatyti savo nuožiūra pradinę pardavimo kainą ir atsiskaitymo tvarką. Atsakovės vertinimu, pareiškėjos pateiktas įsiteisėjęs Šiaulių apylinkės teismo 2023 m. balandžio 12 d. sprendimas už akių, priimtas civilinėje byloje Nr. e2-4459-907/2023, teisės pareiškėjai S. V. vardu reikalauti parduoti žemės Sklypo dalį aukciono būdu nesuteikia, tuo labiau, kad ir pati pareiškėja tokio reikalavimo teisme nebuvo pareiškusi.

Atsakovė atkreipia dėmesį, kad pareiškėjos pateiktas 2023 m. birželio 14 d. 2019 m. rugsėjo 3 d. išduoto Paveldėjimo liudijimo dublikatas įrodo, kad pati pareiškėja prieš kreipdamasi į Šiaulių apylinkės teismą nebuvo tinkamai išsiaiškinusi ir Šiaulių apylinkės teismui nebuvo atskleidusi svarbių aplinkybių, kad jau 2019 m. rugsėjo 3 d. S. V. buvo išduotas Paveldėjimo liudijimas Nr. (duomenys neskelbtini) ir toks dokumentas buvo išduotas I. U., veikiančiai pagal S. V. įgaliojimą Nr. (duomenys neskelbtini), patvirtintą 2019 m. liepos 12 d. Šiaulių miesto 4-ojo notarų biuro notarės, kad pagal minėtą liudijimą S. V. yra paveldėjęs teisę į piniginę kompensaciją už parduotą Sklypo dalį, paveldėjęs butą (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)) ir jį įregistravęs VĮ Registrų centre, t. y., kad S. V. procedūras dėl paveldėjimo teisės liudijimo gavimo ir VĮ Registrų centre registruotino nekilnojamojo turto iki pareiškėjos kreipimosi į teismą buvo baigęs. Be to, pati pareiškėja pagal

įsiteisėjusį 2023 m. balandžio 12 d. Šiaulių apylinkės teismo sprendimą realiai galėjo gauti Paveldėjimo teisės liudijimo dublikatą ir įgijo teisę reikalauti iš S. J. 54,00 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsakovė tvirtina, kad paminėtos aplinkybės įrodo, kad pareiškėja neturi dokumento, suteikiančio teisę S. V. vardu prašyti parduoti Sklypo dalį.

Skundas atmestinas.

GINČAS byloje kilo, iš esmės, dėl NŽT 2026 m. kovo 2 d. Rašto, kuriuo atsisakyta tenkinti Pareiškėjos Prašymą organizuoti Sklypo dalies pardavimą aukciono būdu, teisėtumo.

Iš į bylą pateiktų rašytinių įrodymų matyti, kad pareiškėja 2026 m. sausio 28 d. kreipėsi į atsakovę ir prašė organizuoti Sklypo dalies, registruotos mirusios L. V. vardu, pardavimą aukciono būdu.

NŽT skundžiamu Raštu atsisakė tenkinti Prašymą, nes pareiškėja neturi L. V. įpėdinio - sūnaus S. V. įgaliojimo veikti jo vardu, teikti prašymą NŽT dėl Sklypo dalies pardavimo aukciono būdu (ar be aukciono), nustatyti savo nuožiūra pradinę pardavimo kainą ir atsiskaitymo tvarką. Atsakovė, priimdama tokį sprendimą, vadovavosi Taisyklių 2, 3 punktais.

Pagal Taisyklių 2 punktą, notaras privačios žemės savininko įpėdinio prašymu Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka išduoda paveldėjimo teisės liudijimą, kuriame nurodo, kad privačios žemės savininko įpėdinis, paveldėjęs žemės sklypą ar jo dalį, turi teisę į pinigų sumą, gautą pardavus paveldėtą žemės sklypą ar jo dalį, o jeigu žemės sklypą paveldėjo keli privačios žemės savininko įpėdiniai, – papildomai nurodoma, kokios žemės sklypo dalys jiems tenka.

Privačios žemės savininko įpėdinis, gavęs paveldėjimo teisės liudijimą, kreipiasi pagal žemės sklypo buvimo vietą į NŽT teritorinį padalinį su prašymu parduoti paveldėtą žemės sklypą jo nurodytam pirkėjui arba aukcione.

Tais atvejais, kai privačios žemės savininko įpėdinis prašo parduoti žemės sklypą aukcione, prašyme turi būti nurodyta žemės sklypo pradinė pardavimo kaina, atsiskaitymo būdas (iš karto arba išsimokėtinai, nurodytas ilgiausias atsiskaitymo terminas ir atsiskaitymo išsimokėtinai tvarka), finansų įstaigos (skyriaus, filialo) pavadinimas, kodas, adresas ir sąskaitos, į kurią bus pervesta šių Taisyklių 15 punkte nurodyta pinigų suma, numeris (Taisyklių 3 punktas).

Atsakovė skundžiamame rašte taip pat pažymėjo, kad pareiškėja pateikė Prašymą kito asmens vardu, tačiau toks prašymas gali būti teikiamas tik turint notaro patvirtintą įgaliojimą atstovauti įpėdiniui.

Komisija, įvertinusi aukščiau išdėstytą, sprendžia, jog atsakovė pagrįstai atsisakė tenkinti pareiškėjos Prašymą, nes pagal Taisyklių reikalavimus prašymą parduoti paveldėtą Sklypą jo nurodytam pirkėjui arba aukcione turi teikti pats įpėdinis asmeniškai arba nustatyta tvarka įgaliotas asmuo.

Iš skundo turinio matyti, kad pareiškėja savo reikalavimus kildina, iš esmės, iš Šiaulių apylinkės teismo 2023 m. balandžio 12 d. sprendimo už akių (civilinėje byloje Nr. e2-4459-907/2023), kuriuo, pareiškėjos įsitikinimu, be kita ko, jai yra nustatyta teisė reikalauti parduoti aukciono būdu ginčo Sklypo dalį. Komisija su tokiu pareiškėjos vertinimu nesutinka.

Šiaulių apylinkės teismas šioje byloje nusprendė „<...> *Įpareigoti atsakovą S. V. per 30 dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos užbaigti paveldėjimo procedūrą pagal Šiaulių miesto 4-ajame notarų biure pradėtą paveldėjimo bylą dėl paveldėjimo teisės liudijimo išdavimo į mirusios L. V., mirusios (duomenys neskelbtini), palikimą bei įregistruoti daiktines teises į paveldėtą nekilnojamąjį turtą VI Registrų centre. Atsakovui S. V. per 30 dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos neįvykdžius teismo sprendimo ir neatlikus veiksmų, susijusių su paveldėjimo teisių ir daiktinių teisių įregistravimu, suteikti ieškovei „Asmuo X“ teisę už atsakovą S. V. jo vardu ir lėšomis užbaigti paveldėjimo procedūrą pagal Šiaulių miesto 4-ajame notarų biure pradėtą paveldėjimo bylą dėl paveldėjimo teisės liudijimo išdavimo į mirusios L. V. palikimą bei pagal notaro išduotą paveldėjimo teisės liudijimą įregistruoti daiktines teises į atsakovo S. V. paveldėtą nekilnojamąjį turtą VI Registrų centre. Priteisti ieškovei „Asmuo X“ teisę iš atsakovo S. V. gim. (duomenys neskelbtini), 54,00 Eur (penkiasdešimt keturių eurų) bylinėjimosi išlaidas. Priteisti valstybei iš atsakovo S. V. 53,00 (penkiasdešimt trijų eurų) bylinėjimosi išlaidas, pinigus pervadant į Valstybinės mokesčių inspekcijos*

prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, juridinio asmens kodas 188659752, pasirinktą biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas 5660, įrodymą pateikiant teismui <...>“.

Taigi, minėto teismo sprendimo rezoliucinės dalies turinio analizė neleidžia daryti išvados, kad teismo sprendimu pareiškėjai suteikti įgaliojimai pateikti ir prašymą NŽT dėl Sklypo pardavimo aukcione.

Kaip minėta, pareiškėja savo reikalavimus, be kita ko, sieja ir su viešojo intereso užtikrinimu. Šiame kontekste paminėtina, kad, paprastai, viešasis interesas siejamas su visuomenės ar jos dalies teisėtų interesų apsauga, teisės aktų laikymosi užtikrinimu ir reikšmingų visuomeninių vertybių apsauga, tačiau tai nereiškia, kad atsakovė turėtų veikti kitaip, nei nustatyta teisės aktuose, net jei ir už L. V. vardu įregistruotą Sklypo dalį mokesčiai galimai nemokami, kaip teigia pareiškėja. Bet kuriuo atveju, Komisija pagal nustatytą kompetenciją nesprendžia klausimų, susijusių su viešojo intereso gynimu.

Komisija, įvertinusi aukščiau išdėstytą, sprendžia, kad NŽT Raštas pagrįstas ir teisėtas galiojančių teisės aktų, reglamentuojančių žemės sklypų, kuriuos paveldėjo įpėdiniai pagal Lietuvos Respublikos įstatymus negalintys turėti nuosavybės teisių į žemę, pardavimo taisykles. Raštas atitinka individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus, įtvirtintus Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5, 6 punktuose. Sprendimas motyvuotas, išsamus, nurodytas faktinis ir teisinis pagrindai, motyvai yra aiškūs ir pakankami, leidžiantys pareiškėjai suvokti esmines priežastis, lėmusias sprendimo priėmimą, nurodyta Rašto apskundimo tvarka. Komisijos vertinimu, skundžiamu Raštu visos aplinkybės pareiškėjai buvo išsamiai ir motyvuotai paaiškintos, o skundu keliamos pretenzijos nėra pagrįstos nei faktinėmis aplinkybėmis, nei teisės normomis, todėl pagrindo naikinti NŽT Raštą nėra.

Dėl pareiškėjos skundo išvestinių reikalavimų – įpareigojimo atsakovę atlikti prašomus veiksmus Komisija pažymi, kad netenkinus pareiškėjos pagrindinio reikalavimo dėl skundžiamo Rašto panaikinimo, nėra pagrindo vertinti ir išvestinių reikalavimų dėl įpareigojimo atlikti prašomus veiksmus.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos „Asmuo X“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Danutė Kulikauskienė

Raminta Ramanauskienė